

Sygn. akt I Ns 1021/16

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Przemysław Mościcki

Protokolant: st. prot. sądowy Helena Kubasek

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2017 r. w Nowym Targu

na rozprawie

sprawy z wniosku J. C. (1)

z udziałem J. B. (1), S. B. (1), K. K. i D. K.

o zasiedzenia służebności

postanawia

I. stwierdzić, że J. C. (1) nabył przez zasiedzenie z dniem 31 grudnia 2014 r. służebność gruntową przejazdu i przechodu na rzecz każdorazowego właściciela działek ewid. nr (...) i (...) położonych w O. a obciążającą działki ewid. nr (...), (...), (...) według szlaku oznaczonego na mapie sporządzonej przez mgr inż. M. G. (1) z dnia 30.05.2017 r., l.ks.zam. (...) linią przerywaną koloru czerwonego wzdłuż punktów W1-W2-W3-W4-W5-W6-W7-W8-W9-W10-W11-W12-W13-W14-W15-W16-W17-W1;

II. orzec, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;

III. nakazać ściągnąć od J. B. (1) i S. B. (1) solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nowym Targu kwotę 66,86 zł (sześćdziesiąt sześć złotych 86/100) tytułem wydatków.

SSR Przemysław Mościcki

Sygn. akt I Ns 1021/16

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 19 grudnia 2017 r.

Wnioskodawca J. C. (1) domagał się stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie na rzecz każdorazowego właściciela działek ewid. nr (...) i (...) położonych w O. służebności gruntowej przejazdu i przechodu szlakiem wskazanym w opinii geodezyjnej biegłej M. G. z dnia 30 maja 2017 r., który to szlak przebiega według punktów w1-w17, tj. po działkach ewid. nr (...) i (...) (własności uczestników J. B. (1) i S. B. (1)) oraz po działce (...) własności uczestników K. K. i D. K. (k. 208, 210/2).

Wnioskodawca uzasadniał żądanie tym, że korzysta ze szlaku drożnego po działkach uczestników od 1982 r., kiedy to jego ojciec W. C. porozumiał się z W. J., poprzednim właścicielem działek (...), co do wymiany części gruntów, w tym gruntu objętego wnioskiem celem zapewnienia dojazdu do działek, na których później wnioskodawca wybudował swój dom.

Uczestnicy J. B. (1) i S. B. (1) domagali się oddalenia wniosku. Uczestnicy kwestionowali przede wszystkim okoliczność, aby wnioskodawca korzystał z trwałego i widocznego urządzenia wzniesionego przez niego. Podkreślali, że działki (...) nabyli w październiku 2003 r. i to oni sami urządzili na nich drogę dojazdową do swojego domu. Są jedynymi posiadaczami urządzonej przez siebie drogi, a wnioskodawca korzystał z tej drogi jedynie sporadycznie za ich zgodą.

Uczestnicy K. K. i D. K. nie ustosunkowali się do wniosku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. C. (1) jest właścicielem nieruchomości składającej się z działek ewid. nr (...) i (...) położonych w O., objętych księgą wieczystą (...). Działki te stanowią jednolitą całość gospodarczą – znajduje się na nich wybudowany przez wnioskodawcę dom.

dowód: odpis kw (...) – k. 8-9.

Uczestnicy J. i S. B. (1) są właścicielami działek nr (...). Własność tych działek nabyli na mocy umowy z 10 października 2003 r. od brata S. S. C.. S. C. (1) nabył tę działkę uprzednio od S. J. (1) (szwagra), a ten od swojego ojca W. J.. W. J. był teściem S. C. (1).

dowód: odpis kw (...) – k. 11-14, zezn. wniosk. J.C. – k. 90/2, zezn. uczestnika J. B. – k. 91, zezn. świadków: S.C. – k. 92, S. J. – k. 93.

W 1982 r. W. J., ówczesny właściciel działek uczestników B., oraz ojciec wnioskodawcy W. C. zawarli porozumienie, zgodnie z którym W. J. nieformalnie przekazywał W. C. pas swojej działki o szerokości czterech metrów po to, aby W. C. miał zapewniony teren pod drogę dojazdową do swoich działek, na których jego syn J. C. (1) miał budować dom.

W związku z zawartym porozumieniem W. J. podpisał stosowne oświadczenie, iż odstępuje pas gruntu W. C..

dowód: odpis oświadczenia – k. 18, zezn. wniosk. J.C. – k. 90/2 i 210, zezn. świadków: J. B. – k. 92, S.C. – k. 92, S. J. – k. 93, Z.L. – k. 208/2

Porozumienie to było respektowane przez W. J., a następnie przez kolejnych właścicieli działek (...): S. J. (1) i S. C. (1). S. C. (1), gdy zbywał działkę siostrze S. B. (1) informował ją o tym, że na ich działce znajduje się droga do domu J. C. (1).

dowód: zezn. wniosk. J.C. – k. 90/2, zezn. świadka S. C. – k. 92, S. J. – k. 93.

W związku z zawartym porozumieniem z W. J. wnioskodawca J. C. (1) przystąpił do wykonania na udostępnionym mu terenie drogi dojazdowej do swojej działki, na której miał powstać dom. Przy budowie drogi uczestniczył W. J., który pokazywał którą drogę ma przebiegać. Urządzenie drogi wymagało najpierw wybrania ziemi celem zniwelowania istniejącej w terenie znacznej pochyłości terenu. J. C. (1) dokonał wybrania ziemi, a także – w sąsiedztwie z działką własności obecnie uczestników K. wykonał mur oporowy, zapobiegający usuwaniu się ziemi. Ponadto J. C. (1) dokonał utwardzenia drogi wysypując ją kamieniami rzecznyymi i żwirem. Czynności tych J. C. (1) dokonał w 1982, a w każdym razie nie później niż w roku 1984. J. C. (1) wykonał drogę o szerokości ok. 2 metrów.

dowód: zezn. wniosk. J.C. – k. 90/2, zezn. świadków: J. B. – k. 92, S.C. – k. 92, J. J. – k. 92/2, S. J. – k. 93, J. C. (2) – k. 93/2, S.C. – k. 93/2; część. zezn. Z.L. – k. 208/2-209

Ponadto J. C. (1) dokonał wysypania drogi żwirem celem jej utwardzenia (dowód: świadkowie j.w.), aby zapewnić dowiezienie materiałów na budowę domu. Później, początkiem lat dziewięćdziesiątych J. C. (1) ponownie wysypał utwardzenie na drogę. Więcej drogi już nie utwardzał, a w sumie utwardzał ją dwukrotnie. W szczególności po nabyciu działek (...) przez uczestników B., J. C. (1) nie utwardzał już drogi.

dowód: zezn. wniosk. J.C. – k. 91 i 210.

(...) na budowę domu J. C. (1) gromadził już od 1981 r. Decyzję o pozwoleniu na budowę ojciec wnioskodawcy uzyskał już w lutym 1982 r., ale ponieważ budowy nie rozpoczął (do 1987 r. wykonał jedynie fundamenty i parter, a w latach 1983-1985 był w wojsku), decyzja została uchylona. Kolejna decyzja o pozwoleniu na budowę została wydana w dniu 10 sierpnia 1987 r. Jak jednak wynika ze zdjęcia lotniczego (k. 248-252), w 1987 r. dom wnioskodawcy już stał, posiadał dach. Do domu tego wnioskodawca wprowadził się w połowie lat dziewięćdziesiątych. Obecnie w domu tym mieszka syn wnioskodawcy z żoną, a sam wnioskodawca mieszka w nim okresowo.

dowód: odpis decyzji o pozwoleniu na budowę – k. 16, odpis postanowienia Wojewody (...) z 11.08.2017 – k. 204-26, kopie rachunków i faktur – k. 19-20; zezn. wniosk. J.C. – k. 91 i 210.

Wnioskodawca urządził drogę po działkach uczestników poprzez wybranie ziemi ze skarpy oraz jej utwardzenia i wykonanie muru oporowego najpóźniej w 1984 r. Następnie korzystał z tej drogi przy realizacji budowy domu, a potem po wprowadzeniu się do tego domu. Droga była wyraźnie widoczna w terenie, co potwierdzają zdjęcia lotnicze wykonane w latach: 1999, 2003, 2004, 2009, 2012, a także zdjęcia dołączone przez strony. Również w sprawie I Ns 659/12, która dotyczyła rozgraniczenia działek uczestników B. oraz świadka Z. L. (1), na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę B. W. oznaczono na działce (...) w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości siedliskowej wnioskodawcy drogę żwirową.

dowód: zdjęcia lotnicze – k. 100, a ponadto zdjęcia k. 33-36, zdjęcia „komunijne” – k. 148, zapiski z wykonania prac przy drodze – k. 37-38, mapa sytuacyjno-wysokościowa sporządzona do sprawy I Ns 659/12 – k. 68.

Po nabyciu działki przez J. i S. B. (1) J. C. (1) nadal korzystał z widocznej w terenie drogi bez przeszkód ze strony uczestników. Od września 2005 r. uczestnicy J. i S. B. (1) podjęli prace, dzięki którym ulepszyli drogę wykonując szerszy wjazd oraz utwardzając drogę aż do wysokości skrzyżowania do obecnie istniejącego ich garażu.

dowód: zezn. wniosk. J.C. – k. 91, zezn. uczestnika J. B. – k. 91.

J. C. (1) korzystał zarówno z tego terenu, jak i dalej idącej drogi w kierunku jego domu. Nie miał on bowiem innego dojazdu do swojego domu.

dowód: zezn. wniosk. J.C. – k. 90-91, zezn. świadków: J. B. – k. 92, S.C. – k. 92, J. J. – k. 92/2, S. J. – k. 93, J. C. (2) – k. 93/3, A. G. – k. 209/2.

Dopiero w roku 2016, gdy w domu wnioskodawcy zamieszkał jego syn z żoną i dzieckiem, doszło do konfliktu sąsiedzkiego, skutkiem czego uczestnicy B. sprzeciwili się dalszemu korzystaniu z terenu ich działki przez J. C. (1) i zagroździ działkę. Czynność ta spotkała się z reakcją ze strony J. C. (1), który wystąpił z powództwem o ochronę posiadania. Sprawa ta zakończyła się ugodą zawartą na rozprawie w dniu 9 listopada 2016 r.

dowód: zezn. wniosk. J.C. – k. 90/2, zezn. uczestniczki S. B. – k. 210/2; zezn. świadków: J. B. – k. 92, J. J. – k. 92/2, akta I C 378/16: pozew i ugoda.

Szlak drożny przedstawiony jest na mapie biegłej M. G.. Sporny szlak przechodzi przez działki uczestników J. i S. B. (1) nr (...) i (...) częściowo także przez działkę (...), której współwłaścicielami są K. K. i D. K., wzdłuż punktów od W1 do W17. Na działce (...) szlak służebny zajmuje powierzchnię 72 m², na działce (...) m² a na działce (...) m².

dowód: opinia geodezyjna – k. 159-160 i 188, odpis kw (...) – k. 173-175, protokół oględzin – k. 141-142.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Wiarygodne były zeznania świadków wnioskodawcy: S. K., J.Brzczecka, S.C., J. J., S. J., J.C. i S.C.. Zeznania tych świadków były spójne i wzajemnie zbieżne. Świadczyli, że wnioskodawca podjął czynności konieczne dla urządzenia drogi, tj. trzeba było wybrać ziemię aby zniwelować pochyłość gruntów, utwardzić grunt, wykonać mur oporowy. Wykonanie tych czynności potwierdził świadek uczestników Z.L., wskazując, że zostały one przez

wnioskodawcę wykonane w latach 1983-1984 r. Warte podkreślenia jest, że z zeznaniami świadków koreluje dokument oświadczenia W. J., iż udostępnia on ojcu wnioskodawcy pas gruntu o szerokości czterech metrów, co jednoznacznie wskazuje, że doszło do porozumienia o wydzieleniu części działki W. J. celem urządzenia drogi dojazdowej do przyszłej budowy domu J. C. (1). Z zeznań świadków wnioskodawcy, a także zeznań świadków powołanych na wniosek uczestników, tj. Z.L. i A. G. wynika również, że wnioskodawca korzystał następnie z dojazdu po spornym szlaku do swojego domu.

Istnienie drogi potwierdzają również zdjęcia lotnicze przedstawione przez wnioskodawcę, z lat 1999-2012. Droga jest także widoczna na „zdjęciach komunikacyjnych” pochodzących z 1996 lub 1997 r. Nie ma zatem żadnych wątpliwości, że w terenie istniała droga dojazdowa do zabudowań wnioskodawcy, co wynika nie tylko z powołanych zdjęć, ale także wiarygodnych w tym zakresie zeznań świadków wnioskodawcy.

Sąd stwierdza przy tym, że droga została urządzona najpóźniej w roku 1984, gdyż wynika to z zeznań świadka uczestników Z.L., choć bardziej prawdopodobna jest data 1982, o której mówią zeznania świadków wnioskodawcy, a która koreluje z datą oświadczenia o udostępnieniu gruntu pod drogę złożonego przez W. J.. Jak wynika z zeznań wnioskodawcy oraz jego brata S. C. (1), wnioskodawca w latach 1983-1985 był w wojsku, nie mógł więc urządzać wówczas drogi. Z zeznań wnioskodawcy wynika też, że do 1987 r. wybudował jedynie fundamenty i parter, co wyjaśnia uchylene pierwotnej decyzji o pozwoleniu na budowę i uzasadnienie tego uchylene sprowadzające się do tego, że budowy nie rozpoczęto w ciągu dwóch lat od wydania pozwolenia, względnie, że została przerwana na czas dłuższy niż dwa lata (uzasadnienie postanowienia Wojewody (...) z 11.08.2017 – k. 204-206). Zdjęcie Wojskowego Biura Historycznego z 1987 ukazuje już natomiast budynek wnioskodawcy istniejący na gruncie. Powyższe dowody pozwalały na ustalenie, że wnioskodawca przystąpił do wykonywania służebności jeśli nie w roku 1982, to najpóźniej w 1984.

Na szczególną uwagę zasługują wiarygodne zeznania S. C. (1), brata uczestniczki S. B. (1). Świadek ten zeznał, że uczestnicy wiedzieli, że na gruncie funkcjonuje droga do domu wnioskodawcy, gdyż sam im o tym mówił, przekazując działkę uczestnikom. Droga w terenie była widoczna i wnioskodawca – jak wynika z zeznań innych świadków - nie miał innego dostępu do swojego domu. Jest zatem oczywiste, że wnioskodawca dochodził i dojeżdżał do swojego domu po działkach uczestników, a ci tolerowali to aż do 2016, gdy w domu wnioskodawcy zamieszkała jego synowa.

Świadek S. C. (1) zeznał również, że widział jak uczestnik J. B. niszczył drogę usuwając utwardzenie i wlewając wodę do kolein. Zeznania te są wiarygodne, gdyż nie budzi wątpliwości że do czasu powstania konfliktu między stronami, skutkującego wniesieniem przez J. C. (1) powództwa o ochronę posiadania w sprawie I C 378/16, wnioskodawca korzystał ze szlaku drożnego bez przeszkód ze strony uczestników. Konflikt powstał dopiero, gdy w domu wnioskodawcy zamieszkał jego syn z małżonką. Powstanie tego konfliktu i wizja sprawy o zasiedzenie służebności mogła sprowokować uczestnika do tego rodzaju zachowań, o których zeznał świadek S. C. (1). Z mapy sporządzonej przez biegłego B. W. w sprawie I Ns 659/12, która – co Sądowi wiadomo z urzędu – dotyczyła sprawy o rozgraniczenie pomiędzy J. i S. B. (1) oraz Z. L. (1), a w której nie brał udziału jako uczestnik J. C. (1), wynika, że w dacie sporządzenia mapy, tj. 14 grudnia 2013 r. aż do posesji wnioskodawcy prowadzi teren oznaczony na mapie jako „droga żwirowa”. Zapis na mapie koreluje ze zdjęciem lotniczym z 2012 r., na którym wyraźnie widać istniejącą w terenie drogę. Skoro mapa z grudnia 2013 r. opisuje drogę jako „drogę żwirową”, a zapis ten potwierdzony jest zdjęciami lotniczymi, to nie ma wątpliwości, że tego rodzaju droga utwardzona istniała na gruncie.

Odmianą wersję co do istnienia drogi w terenie przedstawili jedynie uczestnicy B. oraz świadkowie: M. B. i G. B., synowie uczestników. Te zeznania trudno uznać za wiarygodne. W szczególności trudno uznać za wiarygodne zeznania M. B., że do domu wnioskodawcy nie prowadziła żadna droga. Zeznania te stoją w sprzeczności z materiałem fotograficznym: zdjęcia lotnicze z lat 2003, 2004, 2009 wyraźnie uwidaczniają istniejącą w terenie, widoczną drogę. Zeznania uczestników oraz ich synów jako sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym co do istnienia drogi jako widocznego urządzenia Sąd uznał zatem za niemiarodajne dla dokonania ustaleń faktycznych. Faktem jest natomiast, że uczestnicy B. w roku 2005 poszerzyli i ulepszyli drogę na obszarze od wjazdu z drogi gminnej aż do ich budynku.

Faktem jest również to, że J. C. (1) po nabyciu działek przez uczestników B. nie dokonywał już na drodze żadnych czynności polegających na utwardzeniu jej, gdyż okoliczność ta wynika też z zeznań wnioskodawcy.

Przy ustaleniu stanu faktycznego Sąd nie wziął pod uwagę zeznań K. K., gdyż świadek nie mieszka na stałe w O., ale przebywa tam sporadycznie. Co więcej jej zeznania, iż drogi nie było, są sprzeczne z treścią materiału fotograficznego zebranego w sprawie. Nawet świadek uczestników Z. L. (2) przyznał, że na zdjęciach lotniczych droga jest wyraźnie widoczna.

Jeżeli chodzi o przebieg szlaku drożnego do zasiedzenia, Sąd przyjął go na podstawie wskazania wnioskodawcy naniesionego na mapę przez geodetę M.G.. Kwestia prawidłowości technicznej okazania na mapie przebiegu służebności według wskazań wnioskodawcy nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści przepisu art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Służebność gruntowa jest jedynym spośród ograniczonych praw rzeczowych, które może powstać ex lege w trybie zasiedzenia, muszą jednak zostać spełnione przesłanki określone w powołanym przepisie oraz odpowiednio zastosowane przesłanki z przepisu art. 172 k.c., dotyczącego zasiedzenia nieruchomości. Przede wszystkim zauważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, „gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia”, a za trwałe i widoczne mogą być uznane tylko urządzenia będące efektem świadomego, aktywnego działania ludzkiego, takie jak np. utwardzony szlak drogi, most na trasie drogi, nasypy, groble, studnie, mury, kominy, wieże itp. Odesłanie do przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie oznacza, że do spraw o nabycie służebności w drodze zasiedzenia zastosowanie znajdują normy art. 172 (i dalszych przepisów) k.c. Wymagane jest posiadanie służebności, czyli faktyczne korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 k.c.). Nadto do zasiedzenia służebności gruntowej wymagany jest upływ oznaczonego przez ustawodawcę czasu posiadania służebności, który zależy tutaj, podobnie jak w przypadku nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości, od dobrej lub złej wiary posiadacza. Stosując odpowiednio normę art. 172 k.c. należy stwierdzić, że posiadacz służebności gruntowej nabywa służebność, jeżeli ją posiadał nieprzerwanie od lat dwudziestu, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze, natomiast po upływie lat trzydziestu posiadacz służebności gruntowej nabywa służebność, choćby uzyskał jej posiadanie w złej wierze.

Ustalony stan faktyczny prowadzi do wniosku, że co najmniej od 1982 r. a z całą pewnością od 1984 r. (zeznania świadka uczestników Z.L.) J. C. (1) był posiadaczem samoistnym służebności polegającej na prawie przechodu i przejazdu po działkach uczestników. J. C. (1) przez działki (...) urządził szlak drożny celem zapewnienia dojazdu do swoich działek, na których zamierzał wybudować dom, a którego budowę rozpoczął przed 1987 r. W celu urządzenia szlaku drożnego J. C. (1) wybrał ziemię, aby zniwelować istniejącą tam pochyłość terenu. Następnie utwardził szlak drożny wysypując go kamieniami rzeczonymi i żwirem oraz wykonując murek oporowy, zapobiegający osuwaniu się ziemi. Następnie wnioskodawca korzystał z urządzonej drogi budując swój dom, a potem od połowy lat dziewięćdziesiątych mieszkając w nim. Gdy uczestnicy B. nabyli swoją działkę musieli widzieć, że wnioskodawca korzysta z części ich działki jako dojazdu do domu. Przez ich działkę przechodziła wyraźnie widoczna droga, której istnienie potwierdza dokumentacja fotograficzna. Ponadto brat uczestniczki S. C. (1) dodatkowo informował uczestników o drodze prowadzącej do domu wnioskodawcy a zatem przekazał im informację o posiadaniu służebności przez wnioskodawców. Uczestnicy tolerowali ten stan rzeczy. Co istotne również w sprawie I Ns 659/12 droga żwirowa prowadząca do domu wnioskodawcy została ujawniona na mapie bieglego B. W., a zatem dla celów niezwiązanych z interesem wnioskodawcy jest uwidoczniła jeszcze w grudniu 2013 r., tj. w momencie sporządzenia mapy. Potwierdza ona funkcjonowanie trwałego i widocznego urządzenia.

Zeznania świadków wnioskodawcy, jak też zeznania świadków uczestników (Z.L. i A. G.), materiał fotograficzny oraz powołana mapa bieglego B. W., jednoznacznie prowadzą do wniosku, że w okresie od 1982 r. a najpóźniej od 1984 r. aż

do czasu konfliktu zaistniałego w roku 2016 wnioskodawca J. C. (1) korzystał z nieruchomości uczestników, na których funkcjonowała urządzona w sposób celowy droga. Drogę tę urządził J. C. (1) i korzystał z niej również po nabyciu działek (...) przez uczestników B.. J. C. (1) był zatem posiadaczem służebności, albowiem korzystał z nieruchomości uczestników tak jakby przysługiwało mu prawo do korzystania z niej zgodnie z treścią służebności drogi koniecznej.

Droga urządzona przez wnioskodawcę była w terenie wyraźnie widoczna. Jej funkcjonowanie w terenie oraz korzystanie z niej przez wnioskodawcę stanowiło jednoznaczne ostrzeżenie dla właścicieli nieruchomości obciążanych, iż osoba trzecia zamierza korzystać z ich nieruchomości w sposób wykraczający poza zwykłe stosunki sąsiedzkie, czy też tylko zwykłe przygodne korzystanie z nieruchomości. Funkcjonowanie trwałego i widocznego urządzenia ma pokazywać właścicielowi nieruchomości obciążanej służebnością, iż osoba, która dane urządzenie wzniosła, zamierza korzystać z nieruchomości obciążanej w taki sposób, jakby miała do niej określone prawo. Umocowanie J. C. (1) do korzystania z tego fragmentu gruntu wynikało z faktu porozumienia się z W. J., który odstąpił mu część swojej nieruchomości na cele urządzenia drogi w związku z budową domu. Porozumienie to było następnie respektowane i nikt nie podważał uprawnień wnioskodawcy do korzystania z drogi aż do lata 2016 r. W okresie od 1982 r., a najpóźniej od 1984 r. do 2016 r. wnioskodawca korzystał z przedmiotowego szlaku jako trwałego i widocznego urządzenia, a zatem był posiadaczem służebności przez okres prowadzący do zasiedzenia.

Jeżeli chodzi o przebieg szlaku, bez znaczenia jest czy szlak okazany przez wnioskodawcę pokrywa się w całości „co do centymetra” ze szlakiem wynikającym z przebiegu trwałego urządzenia. Służebność gruntowa podlega zasiedzeniu nie tylko w obrębie trwałego i widocznego urządzenia, ale w pełnym zakresie wynikającym z funkcji służebności. Istnienie trwałego i widocznego urządzenia jest warunkiem nabycia służebności przez zasiedzenie, co nie jest tożsame z tym, że tylko w tej części nieruchomości gdzie posadowione jest urządzenie, dochodzi do nabycia służebności gruntowej. Treść służebności gruntowej i jej zakres wynika z tego jaką spełnia ona funkcję. Jeżeli jest to służebność drogi (przejazdu i przechodu) to szerokość szlaku służebności podlegającej zasiedzeniu jest wyznaczana w taki sposób, aby służebność mogła być wykonywana zgodnie z jej celem, to jest celem przejazdu i przechodzenia. Niejednokrotnie zdarza się tak, że trwałe urządzenie jako element konieczny do rozpoczęcia biegu zasiedzenia prawa służebności, umiejscowione jest tylko na fragmencie szlaku służebnego (może to być brama wjazdowa, przepust nad rowem, murek oporowy itp.), jednak zasiedzeniu podlega cały teren, który spełnia funkcję wynikającą z treści służebności. W niniejszej sprawie szlak do zasiedzenia został określony w taki sposób, aby zapewnić wnioskodawcy wykonywanie służebności zgodnie z jej treścią, jako droga dojazdowa użytkowana przez wnioskodawcę co najmniej od 1984 r. Warto przy tym zwrócić uwagę, że zakres drogi okazany przez wnioskodawcę na oględzinach jest w górnej części drogi (powyżej zjazdu w kierunku budynku uczestników B.) nawet węższy niż przebieg drogi wynikający ze zdjęcia lotniczego z 1999 r.

Z tych względów orzeczono jak w pkt. I sentencji.

W pkt. II sentencji orzeczono o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

W pkt. III postanowienia Sąd orzekł o wydatkach na podstawie art. 83 ust. 2 u.k.s.c. Wydatki te to koszty stawiennictwa świadka Z. L. (1) (k. 212). Sąd obciążył nimi uczestników J. B. (1) i S. B. (1), gdyż to na ich wniosek świadek został powołany. (pkt. III postanowienia).